
Document de ședință

A9-0032/2022

22.2.2022

RAPORT

referitor la restrângerea spațiului societății civile în Europa
(2021/2103(INI))

Comisia pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne

Raportoare: Anna Júlia Donáth

CUPRINS

	Pagina
PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN.....	3
EXPUNERE DE MOTIVE.....	21
AVIZ AL COMISIEI PENTRU AFACERI JURIDICE	25
INFORMAȚII PRIVIND ADOPTAREA ÎN COMISIA COMPETENTĂ.....	36
VOT FINAL PRIN APEL NOMINAL ÎN COMISIA COMPETENTĂ.....	37

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN

referitoare la restrângerea spațiului societății civile în Europa (2021/2103(INI))

Parlamentul European,

- având în vedere Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE) și Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE),
- având în vedere Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „Carta”),
- având în vedere Convenția europeană a drepturilor omului (CEDO),
- având în vedere Regulamentul (UE) 2021/692 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 aprilie 2021 de instituire a programului „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori” și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1381/2013 al Parlamentului European și al Consiliului și a Regulamentului (UE) nr. 390/2014 al Consiliului¹,
- având în vedere Regulamentul (UE, Euratom) 2020/2092 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2020 privind un regim general de condiționalitate pentru protecția bugetului Uniunii (Regulamentul privind condiționalitatea)²,
- având în vedere comunicarea Comisiei din 20 iulie 2021 intitulată „Raportul din 2021 privind statul de drept – Situația statului de drept în Uniunea Europeană” (COM(2021)0700),
- având în vedere Orientările Comisiei din 23 septembrie 2020 referitoare la punerea în aplicare a normelor UE privind definirea și prevenirea facilitării intrării, tranzitului și șederii neautorizate³,
- având în vedere raportul Grupului „Drepturile fundamentale și statul de drept” al Comitetului Economic și Social European din iunie 2020 intitulat „Evoluțiile la nivel național din perspectiva societății civile, 2018-2019”,
- având în vedere raportul din 17 ianuarie 2018 al Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA) intitulat „Provocările cu care se confruntă organizațiile societății civile care activează în domeniul drepturilor omului în UE”, buletinele acestora privind implicațiile pandemiei de COVID-19 asupra drepturilor fundamentale în UE, publicate în 2020, precum și celelalte rapoarte, date și instrumente ale sale, în special Sistemul de informații al Uniunii Europene privind drepturile fundamentale (EFRIS),
- având în vedere raportul FRA din 22 septembrie 2021 intitulat „Protejarea spațiului

---

¹ JO L 156, 5.5.2021, p. 1.

² JO L 433 I, 22.12.2020, p. 1.

³ JO C 323, 1.10.2020, p. 1.

civic în UE”,

- având în vedere Orientările comune ale Biroului pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (ODIHR) al Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE) și ale Comisiei de la Veneția din 1 ianuarie 2015 privind libertatea de asociere,
- având în vedere raportul Consiliului Europei din 11 februarie 2019 intitulat „Restrângerea spațiului societății civile: impactul asupra tinerilor și organizațiilor lor”,
- având în vedere Orientările OSCE/ODIHR și ale Comisiei de la Veneția din 8 iulie 2019 privind libertatea de întrunire pașnică,
- având în vedere nota de orientare a Organizației Națiunilor Unite (ONU) din 23 septembrie 2020 privind protecția și promovarea spațiului civic,
- având în vedere declarația ONU din 9 decembrie 1998 privind drepturile și responsabilitățile indivizilor, grupurilor și organelor societății de a promova și a proteja drepturile omului și libertățile fundamentale recunoscute universal,
- având în vedere comentariul general nr. 34 al Comitetului pentru Drepturile Omului al ONU din 12 septembrie 2011 privind articolul 19: libertatea de opinie și de exprimare,
- având în vedere comentariul general nr. 37 al Comitetului pentru Drepturile Omului al ONU din 17 septembrie 2020 privind articolul 21: dreptul la libertatea de asociere pașnică,
- având în vedere Convenția Comisiei Economice pentru Europa a ONU din 25 iunie 1998 privind accesul la informație, participarea publicului la procesul decizional și accesul la justiție în probleme de mediu (Convenția de la Aarhus) și Decizia VII/9 din 21 octombrie 2021 privind un mecanism de răspuns rapid menit să trateze cazurile prevăzute la articolul 3 alineatul (8) din Convenția de la Aarhus,
- având în vedere rezoluțiile 2250 (2015), 2419 (2018) și 2535 (2020) ale ONU privind tinerii, pacea și securitatea,
- având în vedere declarația ONU din 1998 privind apărătorii drepturilor omului,
- având în vedere recomandarea Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei adresată statelor membre la 10 octombrie 2007 privind statutul juridic al organizațiilor neguvernamentale în Europa,
- având în vedere declarația din 16 mai 2019 comisarului pentru drepturile omului al Consiliului Europei, intitulată „Să protejăm apărătorii LGBTI”,
- având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European (CESE) din 20 martie 2019, intitulat „O democrație rezilientă cu ajutorul unei societăți civile puternice și diverse”,
- având în vedere avizul CESE din 19 octombrie 2017 intitulat „Finanțarea organizațiilor societății civile de către UE”,

- având în vedere raportul anual pe 2020 al organizațiilor partenere la Platforma Consiliului Europei pentru promovarea protecției jurnalismului și a siguranței jurnaliștilor,
- având în vedere comunicarea Comisiei din 2 decembrie 2020 privind o strategie pentru punerea în aplicare efectivă a Cartei drepturilor fundamentale de către Uniunea Europeană (COM(2020)0711),
- având în vedere comunicarea Comisiei din 3 decembrie 2020 privind Planul de acțiune pentru democrația europeană (COM(2020)0790),
- având în vedere rezoluția sa din 3 octombrie 2017 referitoare la restrângerea spațiului societății civile în țările în curs de dezvoltare⁴,
- având în vedere rezoluția sa din 19 aprilie 2018 referitoare la necesitatea instituirii unui instrument pentru valori europene, destinat sprijinirii organizațiilor societății civile care promovează valorile fundamentale ale Uniunii Europene la nivel local și național⁵,
- având în vedere rezoluția sa din 14 noiembrie 2018 referitoare la necesitatea unui mecanism cuprinzător la nivelul UE pentru protejarea democrației, a statului de drept și a drepturilor fundamentale⁶,
- având în vedere rezoluția sa din 7 octombrie 2020 referitoare la instituirea unui mecanism al UE pentru democrație, statul de drept și drepturile fundamentale⁷,
- având în vedere rezoluția sa din 13 noiembrie 2020 referitoare la impactul măsurilor privind COVID-19 asupra democrației, statului de drept și drepturilor fundamentale⁸,
- având în vedere rezoluția sa din 25 noiembrie 2020 referitoare la consolidarea libertății mass-mediei: protejarea jurnaliștilor în Europa, discursurile de incitare la ură, dezinformarea și rolul platformelor⁹,
- având în vedere rezoluția sa din 26 noiembrie 2020 referitoare la Situația drepturilor fundamentale în Uniunea Europeană - Raport anual pe 2018-2019¹⁰,
- având în vedere rezoluția sa din 24 iunie 2021 referitoare la Raportul Comisiei din 2020 privind statul de drept¹¹,
- având în vedere rezoluția sa din 17 februarie 2022 conținând recomandări adresate Comisiei referitoare la un statut pentru asociațiile și organizațiile non-profit transfrontaliere europene¹²,

---

⁴ JO C 346, 27.9.2018, p. 20.

⁵ JO C 390, 18.11.2019, p. 117.

⁶ JO C 363, 28.10.2020, p. 45.

⁷ JO C 395, 29.9.2021, p. 2.

⁸ JO C 415, 13.10.2021, p. 36.

⁹ JO C 425, 20.10.2021, p. 28.

¹⁰ JO C 425, 20.10.2021, p. 107.

¹¹ Texte adoptate, P9_TA(2021)0313.

¹² Texte adoptate, P9_TA(2022)0044.

- având în vedere rezoluția sa din 11 noiembrie 2021 referitoare la consolidarea democrației și a libertății și pluralismului mass-mediei în UE: utilizarea nejustificată a acțiunilor în temeiul dreptului civil și penal pentru a reduce la tăcere jurnaliștii, ONG-urile și societatea civilă¹³,
  - având în vedere articolul 54 din Regulamentul său de procedură,
  - având în vedere avizul Comisiei pentru afaceri juridice,
  - având în vedere raportul Comisiei pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne (A9-0032/2022),
- A. întrucât Uniunea se întemeiază pe valorile consacrate la articolul 2 din TUE, iar aceste valori sunt comune statelor membre; întrucât articolul 11 alineatul (2) din TUE și articolul 15 alineatul (1) din TFUE subliniază importanța dialogului civil pentru realizarea obiectivelor Uniunii;
  - B. întrucât organizațiile societății civile (OSC) sunt organizații non-profit independente de instituțiile publice și de interesele comerciale, ale căror activități contribuie la concretizarea valorilor UE prevăzute la articolul 2 din TUE, precum și a drepturilor fundamentale; întrucât OSC-urile pot lua diferite forme, cum ar fi asociații și fundații; întrucât apărătorii drepturilor omului, activiștii și grupurile informale sunt, de asemenea, actori-cheie în societatea civilă;
  - C. întrucât o abordare intersecțională este esențială atât pentru înțelegerea, cât și pentru abordarea cu succes a vulnerabilităților cu care se confruntă cetățenii atunci când se implică în societatea civilă;
  - D. întrucât numeroase OSC-uri se luptă să supraviețuiască și au probleme cu finanțarea, ceea ce le poate afecta într-o măsură considerabilă eficacitatea și capacitatea de a-și îndeplini mandatul;
  - E. întrucât spațiul civic se referă la cadrul juridic și politic în care persoanele și grupurile pot participa în mod semnificativ la viața politică, economică, socială și culturală a societăților lor, exercitându-și dreptul de a-și exprima opiniile, dreptul la informare și dreptul de a se întruni, de a se asocia și de a se angaja într-un dialog între ele și cu autoritățile;
  - F. întrucât libertatea de gândire și libertatea de exprimare, inclusiv în spațiul online, sunt piatra de temelie a oricărei societăți libere și democratice; întrucât activismul civic reprezintă țesutul unei democrații cu adevărat funcționale, în care drepturile minorităților sunt protejate și respectate; întrucât OSC-urile ar trebui să aibă dreptul de a chestiona care țin de dezbateră politică și de cea publică, indiferent dacă poziția adoptată este conformă cu politica guvernamentală sau susține o modificare a legislației;
  - G. întrucât libertatea de asociere este una dintre bazele esențiale ale unei societăți democratice și pluraliste, deoarece le permite cetățenilor să acționeze împreună în domenii de interes reciproc și să contribuie la buna funcționare a vieții publice; întrucât

¹³ Texte adoptate, P9_TA(2021)0451.

libertatea de asociere nu presupune doar capacitatea de a crea sau de a dizolva o asociație, ci și capacitatea acelei asociații de a funcționa fără ingerințe nejustificate din partea statului; întrucât capacitatea de a căuta, de a obține și de a utiliza resurse este esențială pentru funcționarea oricărei asociații; întrucât interzicerea sau dizolvarea unei asociații ar trebui să fie întotdeauna o măsură de ultim resort, iar astfel de decizii ar trebui să facă obiectul unor căi judiciare de atac;

- H. întrucât dreptul la întrunire pașnică este o piatră de temelie a democrației și este esențial pentru crearea unei societăți tolerante și pluraliste în care grupurile cu convingeri, practici sau politici diferite să poată coexista în mod pașnic; întrucât restricțiile impuse adunărilor pașnice și menținerea ordinii în cadrul acestora de către forțele de poliție trebuie să respecte principiile legalității, necesității, proporționalității și nediscriminării;
- I. întrucât dreptul la informare este o condiție prealabilă pentru o dezbatere publică informată și pentru a trage la răspundere autoritățile și instituțiile publice;
- J. întrucât libertatea de exprimare și accesul la informații au fost restricționate în unele state membre, deseori sub pretextul combaterii dezinformării legate de pandemia de COVID-19; întrucât măsurile de prevenire a terorismului sau a discursului de incitare la ură nu ar trebui să aibă ca rezultat impunerea unor restricții nejustificate asupra libertății de exprimare; întrucât acțiunile strategice în justiție împotriva mobilizării publice (SLAPP) au fost utilizate în mai multe state membre și împotriva unor OSC, apărători ai drepturilor omului și activiști care lucrează în domeniul mediului, al statului de drept, al drepturilor persoanelor LGBTIQ+ și al drepturilor femeilor; întrucât acestea au un efect grav de intimidare asupra libertății de exprimare și asupra activismului public;
- K. întrucât libertatea de asociere este erodată în unele state membre de reforme care expun OSC-urile la riscul radierii sau introduc procese administrative nejustificat de împovărătoare, inclusiv aplicarea neadecvată a unor măsuri sau politici de combatere a spălării banilor care restrâng dreptul de implicare în campanii de promovare, dar fără a se limita la aceasta;
- L. întrucât, în unele state membre, au fost impuse restricții cu scopul deliberat de a limita spațiul civic și acestea sunt însoțite de hărțuire juridică, administrativă și fiscală, de incriminare și de retorică negativă care vizează stigmatizarea și delegitimizarea OSC-urilor și slăbirea capacității acestora de a-și desfășura activitatea legitimă; întrucât discursurile de incitare la ură, atât în mediul online, cât și offline, hărțuirea verbală și fizică și atacurile provin și de la actori nestatali; întrucât OSC-urile și apărătorii drepturilor omului care se ocupă de statul de drept, transparență și corupție, drepturile femeilor, inclusiv sănătatea sexuală și reproductivă și drepturile aferente, problemele de mediu și protecția minorităților și a drepturilor persoanelor LGBTIQ+ și libertatea mass-mediei și libertatea de exprimare, precum și cele care oferă asistență migranților și solicitanților de azil și cele implicate în operațiuni de căutare și salvare sunt expuse în mod deosebit;
- M. întrucât restricțiile aplicate spațiului civic din țările învecinate au implicații și un impact și asupra stării societății civile din UE;
- N. întrucât unele OSC-uri naționale care acționează în calitate de „câini de pază”, îndeosebi prin implicarea în monitorizarea și raportarea cu privire la încălcările

drepturilor și libertăților, campanii de promovare și litigii, sunt vizate în special de restricții, represalii și supraveghere;

- O. întrucât situația apărătorilor drepturilor persoanelor LGBTIQ+ din Europa a fost descrisă drept îngrijorătoare de către comisarul pentru drepturile omului din cadrul Consiliului European, care a raportat mai multe cazuri de hărțuire online și offline, de atacuri violente, campanii de instigare la ură și amenințări cu moartea în statele membre și în țările din vecinătate; întrucât această tendință este interconectată cu culpabilizarea altor grupuri minoritare și contravine principiului conform căruia fiecare persoană se naște egală în demnitate și drepturi;
- P. întrucât o bună relație între stat și cetățenii săi implică faptul că toți cetățenii, inclusiv copiii și tinerii, ar trebui să poată participa la dezbateri și la influențarea politicilor publice; întrucât democrațiile vor prospera doar dacă toată lumea crede în sistemele democratice și dacă instituțiile sunt credibile pentru cetățeni;
- Q. întrucât unele state membre au impus restricții asupra capacității OSC-urilor de a se implica în activități politice; întrucât, în alte state membre, acuzațiile conform cărora OSC-urile sunt politice au devenit instrumente de stigmatizare și delegitimizare a acestora; întrucât delegitimizarea OSC-urilor în unele state membre ar putea părea să aibă o legătură cu campanii de denigrare desfășurate de mass-media sau de stat; întrucât OSC-urile raportează practici de finanțare discriminatorii și restrictive în unele state membre;
- R. întrucât în unele state membre au fost adoptate politici și practici care creează un efect de intimidare a spațiului civic, cu scopul de a genera autocenzura și de a descuraja actorii civici de la exercitarea drepturilor; întrucât astfel de politici combină adesea dispoziții vagi, lăsând autorităților publice o marjă largă de apreciere și sancțiuni disproporționate de mari; întrucât simpla perspectivă a aplicării lor poate fi suficientă pentru a genera autocenzura, fără a fi necesară aplicarea lor efectivă;
- S. întrucât dreptul la întrunire pașnică a fost restricționat din cauza normelor necesare de distanțare socială în majoritatea statelor membre; întrucât unele state membre au adoptat, în ultimii ani, legi care restrâng dreptul la întrunire pașnică și au introdus cerințe în materie de permisiune și notificare; întrucât, în unele state membre, competențele autorităților de aplicare a legii sunt în creștere, generând preocupări legate de necesitatea și proporționalitatea acestora;
- T. întrucât, în unele state membre, legislația de urgență ca răspuns la criza sanitară a fost folosită drept pretext pentru a restrânge în mod arbitrar drepturile și libertățile fundamentale și pentru a reprima societatea civilă și alte voci care își exprimă dezacordul; întrucât s-a constatat că, în unele cazuri, aceste măsuri nu au îndeplinit cerințele privind necesitatea, proporționalitatea, limitarea în timp și nediscriminarea, ceea ce înseamnă că toate restricțiile asupra drepturilor și libertăților fundamentale care decurg din aceste măsuri nu pot fi considerate legitime și legale; întrucât, în pofida rolului lor de pe teren, OSC-urile nu au fost consultate la elaborarea măsurilor de urgență;
- U. întrucât răspândirea pandemiei de COVID-19 a determinat o implicare fără precedent a OSC-urilor în furnizarea de soluții la pandemie și acordarea de sprijin persoanelor aflate

în situații vulnerabile; întrucât organizațiile de tineret au avut un impact pozitiv în timpul pandemiei în combaterea dezinformării și în consolidarea încrederii în instituțiile publice; întrucât finanțarea adecvată pe termen lung și sprijinul instituțional pentru societatea civilă au o valoare adăugată în perioadele de criză;

- V. întrucât apariția organizațiilor neguvernamentale organizate de guvern (ONGOG), menite să sprijine întotdeauna legitimitatea politică a celor aflați la putere, să sprijine guvernul în dezbaterile publice și să îi sprijine obiectivele politice, prezentându-se în același timp ca voci independente, constituie una dintre cele mai grave forme de atac împotriva OSC-urilor, punându-le în pericol existența prin subminarea cetățeniei active și lipsirea lor de finanțarea din fonduri publice;
- W. întrucât, deși OSC-urile desfășoară tot mai multe activități economice și contribuie la economia socială, nu au fost luate măsuri legislative pentru a debloca operațiunile lor la nivelul UE; întrucât, în pofida jurisprudenței concrete a Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE), principiul nediscriminării și al liberei circulații a capitalurilor în legătură cu donațiile transfrontaliere nu este încă aplicat universal în statele membre;
- X. întrucât participarea OSC-urilor la elaborarea legilor și a politicilor ar trebui facilitată de cadre de politică care să le permită să se implice într-un dialog cu autoritățile publice; întrucât, deși s-au înregistrat progrese atât la nivel național, cât și la nivelul UE, dialogul civil rămâne adesea un proces ad hoc;
- Y. întrucât finanțarea externă a făcut obiectul unor atacuri juridice și politice în unele state membre, întrucât restricțiile impuse OSC-urilor care primesc finanțare străină sunt contrare dreptului Uniunii, și anume articolului 63 din TFUE privind libera circulație a capitalurilor și Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene; întrucât, în cauza C-78/18¹⁴, CJUE a decis că legea în discuție a încălcat libera circulație a capitalurilor și libertatea de asociere;
- Z. întrucât Uniunea s-a angajat într-un proces prin intermediul Pactului verde european și al transformării digitale; întrucât acest proces va necesita un spațiu civic sănătos care să le permită cetățenilor și comunităților afectate să-și exprime interesele, să dezbată soluții de politici și să încheie noi contracte sociale,
- 1. afirmă rolul esențial jucat de OSC-uri în concretizarea și protejarea valorilor Uniunii prevăzute la articolul 2 din TUE, precum și în formularea și punerea în aplicare a legislației, politicilor și strategiilor UE, inclusiv combaterea schimbărilor climatice, transformarea digitală și redresarea în urma pandemiei de COVID-19; subliniază contribuția lor esențială la dezbaterile publice în cunoștință de cauză, articulând aspirațiile prezente în societate, dând glas persoanelor vulnerabile și marginalizate, asigurând accesul la serviciile esențiale, oferind expertiză în elaborarea politicilor, promovând cetățenia activă și acționând ca școli de democrație și fiind „câini de pază” indispensabili care exercită controlul democratic asupra instituțiilor statului și asigură răspunderea pentru acțiunile publice și pentru utilizarea fondurilor publice; recunoaște, prin urmare, că spațiul civic este un element integral al democrației, al statului de drept și al drepturilor fundamentale; subliniază că Uniunea ar trebui, în consecință, să se angajeze să mențină și să cultive spațiul civic la nivel local, regional, național și

---

¹⁴ Hotărârea Curții de Justiție din 18 iunie 2021, Comisia Europeană/Ungaria, C-78/18, ECLI:EU:C:2020:476.

european;

2. subliniază că, pentru ca OSC-urile să se dezvolte, spațiul civic trebuie să fie un mediu propice și sigur, lipsit de ingerințe necuvenite, intimidare, hărțuire și efecte de intimidare atât din partea actorilor statali, cât și a celor nestatali; reamintește statelor membre obligația lor pozitivă de a asigura un mediu favorabil pentru OSC-uri, inclusiv accesul la mecanisme de finanțare transparente și la mecanisme de dialog civil, în conformitate cu standardele internaționale în materie de drepturi ale omului privind libertatea de asociere, de exprimare și de întrunire și astfel cum a fost reafirmat și în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene; subliniază importanța pluralismului mass-mediei în a asigura că OSC-urile pot ajunge la opinia publică și pot contribui, prin urmare, la dezbateră publică;
3. avertizează cu privire la degradarea spațiului civic în întreaga UE prin politici care împiedică activitățile OSC-urilor, accesul acestora la finanțare sustenabilă și capacitatea lor de a participa la procesul decizional; condamnă orice formă de hărțuire, defăimare, stigmatizare, incriminare și culpabilizare a OSC-urilor; subliniază modul în care aceste acțiuni pun în pericol cetățenia activă și exprimarea vocilor critice, subminând astfel dezbateră publică și, prin urmare, înseși bazele democrației;
4. observă că pandemia de COVID-19 a accentuat și mai mult mare parte dintre provocările existente cu care se confruntă OSC-urile, astfel cum se arată în raportul din 2021 al FRA, care a constatat că 57 % dintre organizațiile naționale și locale au declarat că situația s-a „deteriorat” sau „s-a deteriorat considerabil” în comparație cu anii precedenți; ia act cu preocupare de faptul că unele guverne au profitat de pandemie pentru a reduce spațiul civic și a adopta legi controversate și măsuri discriminatorii care nu sunt întotdeauna legate de pandemie, în timp ce capacitatea societății de a se mobiliza a fost limitată, inclusiv capacitatea de a participa la dezbateră publică și libertatea de exprimare, de întrunire și de asociere;
5. este de acord cu Comisia că, atunci când spațiul societății civile se restrânge, este un semn că statul de drept este în pericol; salută faptul că Comisia a analizat mediul favorabil pentru societatea civilă ca parte a raportului anual privind statul de drept, care indică pe bună dreptate că statul de drept nu poate funcționa fără o societate civilă dinamică care activează într-un mediu sigur și favorabil; îndeamnă, prin urmare, Comisia să își intensifice și să structureze monitorizarea situației spațiului civic din statele membre creând un „indice al spațiului civic european” bazat pe cadrele existente pentru măsurarea spațiului civic și dedicând un capitol de sine stătător spațiului civic, care să includă recomandări de țară, în raportul său anual privind statul de drept, care ar trebui, de asemenea, să acopere pe deplin drepturile fundamentale; îndeamnă Comisia să utilizeze în mod sistematic rapoartele FRA și să solicite sprijinul acesteia pentru consiliere metodologică;
6. salută recunoașterea de către Comisie a importanței societății civile într-o serie de politici, strategii și programe de finanțare ale UE; subliniază însă că natura fragmentată a acestei abordări duce la o îmbunătățire efectivă redusă a situației OSC-urilor de la fața locului;
7. îndeamnă, prin urmare, Comisia să adopte o strategie cuprinzătoare privind societatea

civilă pentru protejarea și dezvoltarea spațiului civic în cadrul Uniunii, care să integreze toate instrumentele existente, să acopere lacunele în materie de monitorizare, sprijin și protecție și să acorde o recunoaștere politică reală rolului esențial jucat de OSC-uri în concretizarea valorilor și politicilor democratice, conectând în același timp în mod clar instrumentele de monitorizare și de raportare la mecanismele de punere în aplicare pentru a asigura acțiuni de monitorizare prompte și eficiente; solicită Comisiei să exploreze inițiative de consolidare a rețelelor de sprijin aflate la dispoziția OSC-urilor;

8. consideră că această strategie privind societatea civilă ar trebui să conțină un set de măsuri concrete care vor proteja și consolida spațiul civic, inclusiv prin:
  - (a) introducerea unor standarde minime pentru mediul juridic și administrativ al societății civile;
  - (b) introducerea unui statut al asociațiilor și al organizațiilor non-profit transfrontaliere europene;
  - (c) instituirea unor puncte focale între instituțiile europene și societatea civilă;
  - (d) asigurarea accesului consecvent la dezbaterile politice și la stabilirea agendei la nivelul Uniunii, în conformitate cu tratatele UE și cu regulamentele de procedură ale instituțiilor UE;
  - (e) consolidarea accesului la monitorizarea politicilor Uniunii și la execuția bugetului Uniunii;
  - (f) extinderea accesului flexibil la finanțarea din partea Uniunii;
9. invită Consiliul și Comisia să asigure coerența politicilor interne și externe ale Uniunii în ceea ce privește protejarea și favorizarea spațiului civic, inclusiv prin adoptarea unor orientări interne privind apărătorii drepturilor omului, care să corespundă celor care se aplică acțiunii externe a UE;

Un mediu politic și normativ favorabil, lipsit de efecte de intimidare, amenințări și atacuri

10. subliniază că capacitatea OSC-urilor de a acționa depinde de existența unui mediu juridic și politic favorabil, în special de exercitarea libertății de asociere, de întrunire pașnică și de exprimare și de dreptul la participare publică; îndeamnă statele membre să garanteze exercitarea acestor drepturi în conformitate cu legislația și standardele europene și internaționale, inclusiv Convenția europeană a drepturilor omului, recomandarea din 28 noiembrie 2018 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei adresată statelor membre privind necesitatea de a consolida protecția și promovarea spațiului societății civile în Europa, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, Declarația ONU privind apărătorii drepturilor omului și nota de orientare a ONU privind protecția și promovarea spațiului civic, și să profite de posibilitatea de a solicita Comisiei de la Veneția avize cu privire la legislația planificată;
11. reamintește importanța jurnalismului independent, imparțial, profesionist și responsabil pentru relatarea despre activitățile OSC-urilor, atât în mass-media privată, cât și în cea publică, precum și importanța accesului la informații publice ca piloni esențiali ai

statelor democratice întemeiate pe statul de drept;

12. deplânge concentrarea tot mai mare a proprietății asupra media în detrimentul pluralității, independenței și reprezentării publice echitabile a ideilor și acțiunilor organizațiilor societății civile; reamintește că jurnalismul independent și responsabil, precum și accesul la informații pluraliste sunt piloni esențiali ai democrației, iar acțiunile și contribuțiile societății civile sunt vitale pentru ca o democrație să prospere; invită statele membre să asigure și să mențină independența mass-mediei față de presiunile politice și economice, să garanteze pluralismul mass-mediei și să asigure transparența; invită Comisia să propună norme la nivelul UE privind proprietatea asupra mass-mediei, în plus față de normele privind transparența proprietății asupra mass-mediei, ca cerințe minime în cadrul viitoarei Legi privind libertatea mass-mediei, pentru a consolida pluralismul mass-mediei;
13. consideră că contribuția OSC-urilor la piața unică și la economia socială, precum și rolul lor în concretizarea politicilor UE și a valorilor stabilite la articolul 2 din TUE reprezintă un argument puternic pentru eliminarea barierelor din calea operațiunilor lor la nivelul UE; invită, prin urmare, Comisia să răspundă adecvat cu măsuri, inclusiv propuneri legislative, pentru atingerea acestui obiectiv; subliniază că o astfel de legislație nu numai că ar oferi o protecție minimă OSC-urilor, dar ar putea crea, de asemenea, condiții de concurență echitabile care să le permită să valorifice întregul potențial al pieței unice;
14. invită Comisia să includă o verificare sistematică a spațiului civic în evaluările sale ale impactului, oferind criterii clare cu privire la ceea ce constituie un spațiu favorabil pentru societatea civilă, pe baza standardelor internaționale în materie de drepturi ale omului privind libertatea de asociere, de exprimare și de întrunire, astfel cum se reafirmă în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, pentru a evita ca legislația planificată să aibă efecte negative asupra spațiului civic; invită Comisia să introducă garanțiile necesare și să elaboreze orientări pentru punerea în aplicare de către statele membre atunci când sunt identificate riscuri, în cooperare cu societatea civilă;
15. invită Comisia să reexamineze și să monitorizeze, în egală măsură, punerea în aplicare a legislației UE, pentru a asigura că aceasta nu afectează în mod negativ spațiul civic, și să ofere căile de atac necesare atunci când este cazul; invită statele membre să adopte soluții similare la nivel național;
16. invită Comisia să recurgă la competențele care îi revin în temeiul tratatelor pentru a propune o legislație a UE care să acopere lacunele și să trateze provocările cu care se confruntă actorii societății civile din întreaga Uniune, inclusiv standarde minime privind înregistrarea, funcționarea și finanțarea OSC-urilor și garanții procedurale împotriva SLAPP, și să ofere îndrumări privind modul de utilizare a legislației UE pentru a proteja mai bine societatea civilă;
17. consideră că un statut al asociațiilor transfrontaliere și al organizațiilor non-profit în UE ar putea oferi un nivel suplimentar de protecție OSC-urilor care se confruntă cu greutăți nejustificate la înființare și funcționare;
18. invită statele membre să respecte și să faciliteze exercitarea dreptului la adunări pașnice, care poate fi limitat doar cu respectarea principiilor necesității și proporționalității, în

conformitate cu legile aplicabile; avertizează cu privire la extinderea competențelor autorităților de aplicare a legii în ceea ce privește menținerea ordinii publice în cadrul adunărilor în unele state membre; condamnă orice utilizare disproporționată a forței împotriva protestatarilor, precum și incriminarea, urmărirea penală și supravegherea acestora; invită statele membre să abroge imediat legile și reglementările care cresc utilizarea violenței împotriva demonstranților și limitează libertatea de a demonstra; invită Comisia să emită orientări pentru protecția libertății de întrunire pașnică, atât în situații de urgență sanitară, cât și în situații normale;

19. subliniază că, de la începutul pandemiei, o parte semnificativă a activităților societății civile s-a mutat online; invită Comisia și statele membre să asigure libertatea de exprimare, să combată orice formă de discurs de incitare la ură și să sensibilizeze opinia publică cu privire la discursurile de incitare la ură și la riscurile pe care le prezintă acestea pentru democrație și indivizi, în special pe rețelele de socializare;
20. avertizează cu privire la impactul negativ al politicilor și al retoricii care creează un efect de intimidare asupra spațiului civic; îndeamnă Comisia să facă din analiza efectelor de intimidare un aspect esențial al raportului său anual privind statul de drept, să se bazeze pe cauza C-78/18 pentru a contesta măsurile care au un efect de intimidare asupra exercitării drepturilor conferite de Cartă atunci când sunt posibile abordări similare și să solicite măsuri provizorii pentru a evita daunele ireparabile în timp ce controlul judiciar este în curs;
21. condamnă faptul că reprezentanții OSC-urilor din unele state membre se confruntă cu atacuri fizice și verbale, hărțuire și intimidare, atât online, cât și offline, ca urmare directă a activității lor; regretă, de asemenea, faptul că efectele asupra sănătății mintale cu care se confruntă acești reprezentanți pot include epuizarea, depresia, trauma indusă de oferirea ajutorului și oboseala provocată de compasiune și că potențialul impact psihologic al activităților asupra reprezentanților OSC-urilor este insuficient cercetat; subliniază că copiii și tinerii sunt deosebit de vulnerabili, deoarece e posibil să nu raporteze actele de incitare la ură și hărțuire din cauza lipsei de cunoștințe despre definiția hărțuirii și despre modul și persoanele cu care să discute această problemă;
22. condamnă toate amenințările și atacurile împotriva OSC-urilor și apărătorilor drepturilor omului săvârșite de actori deținuti de stat și având legătură cu statul, inclusiv retorica negativă și stigmatizantă, culpabilizarea și hărțuirea juridică, judiciară, administrativă și fiscală, și condamnă eșecul actorilor statali de a proteja OSC-urile și apărătorii drepturilor omului împotriva unor astfel de atacuri și amenințări; condamnă, de asemenea, toate atacurile și amenințările proferate de actori nestatali, inclusiv procesele SLAPP, dar fără a se limita la acestea;
23. este preocupat de nivelul scăzut de raportare a atacurilor și a amenințărilor la adresa OSC-urilor la nivel național; îndeamnă statele membre să condamne fără echivoc astfel de acte, să adopte măsuri eficiente de prevenire și să investigheze sistematic, prompt, temeinic, independent și imparțial orice acuzație conexă și să investească în programe de formare pentru ca autoritățile să fie mai bine dotate pentru a gestiona astfel de cazuri; invită Comisia să însoțească aceste procese, oferind recomandări și facilitând schimbul de bune practici;

24. subliniază că buna cooperare între societatea civilă, poliție și instituțiile competente este esențială pentru eliminarea vulnerabilităților și identificarea celor mai bune practici în ceea ce privește protecția activiștilor, a societății civile și a democrației înseși;
25. își exprimă profunda preocupare față de intensificarea violenței și a urii îndreptate împotriva organizațiilor și activiștilor care se ocupă de minoritățile religioase sau de combaterea rasismului, feminism și drepturile persoanelor LGBTIQ+;
26. reamintește că culpabilizarea OSC-urilor care se ocupă de drepturile femeilor și de minorități și grupuri vulnerabile, cum ar fi persoanele LGBTIQ+, nu reprezintă un fenomen izolat, ci funcționează ca o destructurare premeditată și treptată a drepturilor fundamentale, care sunt protejate la articolul 2 din TUE, și face parte dintr-o agendă politică mai amplă de campanii „împotriva drepturilor de gen”; invită statele membre să fie deosebit de precaute față de inițiativele care încearcă să retragă drepturile dobândite, care au fost concepute pentru a preveni și a proteja cetățenii împotriva discriminării și pentru a promova egalitatea;
27. invită Comisia să includă referiri la atacurile împotriva apărătorilor drepturilor omului în rapoartele sale în temeiul Deciziei-cadru privind combaterea anumitor forme și expresii ale rasismului și xenofobiei, atunci când monitorizează și evaluează normele și instrumentele UE de protecție a drepturilor victimelor infracțiunilor, precum și atunci când revizuieste dispozițiile UE privind combaterea discursurilor de incitare la ură și a infracțiunilor motivate de ură;
28. constată că, în prezent, Uniunea nu dispune de proceduri eficiente pentru a oferi un răspuns adecvat atunci când OSC-urile raportează că standardele democratice și spațiul civic din statele membre sunt amenințate; solicită instituirea unui mecanism de alertă la nivelul UE care să permită OSC-urilor și apărătorilor drepturilor omului să raporteze atacurile, să înregistreze alerte, să cartografieze tendințe și să ofere sprijin prompt și personalizat victimelor; consideră că un astfel de mecanism ar îmbunătăți, de asemenea, raportarea la nivelul Uniunii, ar furniza informații pentru evaluarea anuală a statului de drept de către Comisie și ar contribui la îmbunătățirea schimbului de informații cu publicul european în general;
29. își exprimă regretul profund față de refuzul exprimat atât de Comisie, cât și de Consiliu în ceea ce privește inițiativa Parlamentului de creare a unui mecanism al UE pentru democrație, statul de drept și drepturile fundamentale, care să fie reglementat printr-un acord interinstituțional între Parlament, Comisie și Consiliu; reamintește că monitorizarea spațiului civic este strâns legată de democrație și de drepturile fundamentale și că un mecanism de monitorizare a valorilor articolului 2 din TUE este cel mai bun instrument pentru o abordare globală în acest sens;
30. îndeamnă Comisia să își folosească competențele de executare împotriva statelor membre care restricționează în mod nejustificat spațiul civic, încălcând legislația UE, inclusiv prin intermediul procedurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, al Cadrelui UE pentru consolidarea statului de drept, al noului Regulament privind condiționalitatea și al procedurii prevăzute la articolul 7 din TUE; invită Comisia să asigure participarea activă a societății civile și contribuția semnificativă a acesteia la aceste procese și să asigure că interesele legitime ale destinatarilor și beneficiarilor

finali sunt protejate în mod corespunzător;

31. susține că statele membre nu ar trebui să incrimineze sau să afecteze negativ în alt mod înregistrarea, operațiunile, finanțarea și deplasările transfrontalieră a OSC-urilor; este preocupat, în acest sens, de interpretarea în unele state membre a dispozițiilor UE, care ar putea conduce la incriminarea activităților organizațiilor societății civile și a apărătorilor drepturilor omului, în special în domeniul migrației, adesea în contradicție cu orientările Comisiei; solicită statelor membre să pună capăt incriminării și urmării penale abuzive a activităților de căutare și salvare și îndeamnă Comisia să monitorizeze activ și să ia măsuri împotriva statelor membre respective în această privință; de asemenea, reiterează faptul că toți actorii care se ocupă de migranți din motive umanitare și care sunt implicați în activități de căutare și salvare trebuie să respecte principiile generale ale dreptului internațional și ale dreptului internațional al drepturilor omului, precum și legislația europeană și națională aplicabilă care respectă aceste principii;

Accesul sustenabil și nediscriminatoriu la resurse

32. constată că provocările cu care se confruntă organizațiile societății civile în ceea ce privește finanțarea includ lipsa unor surse suficiente de finanțare, proceduri administrative greoaie de acces la finanțare, o lipsă de transparență și de echitate în alocarea fondurilor și criteriile de eligibilitate restrictive;
33. evidențiază concluziile Rezoluției 2535 (2020) a ONU, și anume că o participare accelerată a tinerilor este esențială pentru crearea și menținerea unor societăți pașnice;
34. subliniază contribuția importantă și pozitivă pe care tinerii o pot aduce și o aduc la eforturile depuse în favoarea unor societăți democratice și pașnice; în consecință, solicită statelor membre să investească mai mult în tineret și în organizațiile de tineret; solicită, de asemenea, finanțarea adecvată a programului Erasmus+, subliniind rolul acestuia în crearea unei Europe democratice;
35. îndeamnă Comisia să identifice obstacolele existente și să propună un set cuprinzător de măsuri și recomandări pentru a asigura finanțarea previzibilă, adecvată, favorabilă și pe termen lung a OSC-urilor, inclusiv finanțarea activităților lor operaționale legate de campanii de promovare și monitorizare; subliniază că finanțarea UE pentru OSC-uri ar trebui să evite măsurile birocratice;
36. consideră că deschiderea și transparența sunt esențiale pentru stabilirea răspunderii OSC-urilor și a încrederii publicului în acestea, atât timp cât servesc scopului de a asigura un control public legitim, și că cerințele de raportare rămân necesare și proporționale; condamnă orice abuz al măsurilor de transparență pentru a stigmatiza anumite OSC-uri;
37. subliniază că este important să se asigure surse complementare de finanțare, inclusiv din partea instituțiilor publice de la toate nivelurile, a donatorilor privați, caritabili și individuali, a cotizațiilor membrilor și a veniturilor generate prin activități economice, precum și din surse locale, regionale și naționale, deoarece acest lucru ar putea ajuta OSC-urile să fie reziliente în fața oricărei eventuale restricții guvernamentale privind finanțarea externă; invită statele membre și Uniunea Europeană să îmbunătățească

cadrul juridic pentru OSC-uri și să le faciliteze accesul la surse de finanțare diverse, inclusiv la finanțare privată și finanțare externă; subliniază că finanțarea publică ar trebui să vizeze toate tipurile de activități ale societății civile, inclusiv activitățile de promovare, inițiere a unor proceduri judiciare și supraveghere, educație și sensibilizare, furnizarea de servicii, precum și consolidarea capacităților și a coalițiilor, care promovează și protejează valorile Uniunii stabilite la articolul 2 din TUE; invită statele membre și UE să nu se limiteze la finanțarea proiectelor și să ofere finanțare de bază pentru infrastructură, precum și cicluri multianuale de finanțare, pentru a asigura sustenabilitatea societății civile;

38. condamnă orice formă de discriminare politică sau motivată în alt mod în alocarea fondurilor publice, precum și efectele de intimidare care decurg din aceasta; invită statele membre să asigure proceduri clare, transparente și nediscriminatorii în acest sens; condamnă orice formă de restricționare a accesului la finanțare, îndeosebi cele care vizează OSC-urile și activiștii care acționează pentru a proteja drepturile femeilor, ale persoanelor LGBTIQ+, ale minorităților, ale migranților și ale refugiaților;
39. subliniază că campaniile tematice ale OSC-urilor nu ar trebui să fie supuse unor limitări în materie de finanțare sub pretextul suprapunerii cu alegerile și cu alte campanii politice; constată că, adeseori, fondurile disponibile pentru OSC-uri necesită cofinanțare, ceea ce, la rândul său, înseamnă că beneficiarul trebuie să strângă o parte din fondurile necesare din alte surse, acest lucru putând fi în detrimentul proiectului sau operațiunii organizației; consideră, prin urmare, că ponderea cofinanțării necesare ar trebui să fie limitată în mod rezonabil și că ar trebui luate în considerare diferite mijloace de monetizare;
40. regretă externalizarea de către autoritățile publice a misiunilor de serviciu public către organizațiile societății civile în domenii precum locuințele, sănătatea, educația și azilul, care merge dincolo de cooperarea echilibrată a autorităților publice cu organizațiile non-profit care au o experiență mare în a lucra cu și pentru persoanele în cauză și care nu sunt sprijinite prin resurse suplimentare suficiente; subliniază că astfel de practici de externalizare utilizează resursele societății civile pentru îndeplinirea responsabilităților statului și nu lasă spațiul atât de necesar pentru participarea publică a organizațiilor societății civile prin activități militante, litigii strategice și educație publică;
41. este profund preocupat de apariția ONGOG-urilor și de practicile discriminatorii și adesea opace de finanțare publică aferente; avertizează cu privire la efectul lor negativ asupra democrației, pluralismului și diversității din cadrul societății civile, asupra legitimității percepute a OSC-urilor și, prin urmare, asupra disponibilității cetățenilor de a se implica într-o cetățenie activă; invită statele membre să investigheze grupurile care instigă la ură, încălcând normele juridice aplicabile, și să ia măsuri împotriva acestora; subliniază că acestea pot denatura dezbaterile publice, ceea ce poate submina însăși structura democrației;
42. îndeamnă Comisia să stabilească condiții și proceduri pentru a asigura că fondurile UE destinate societății civile, indiferent dacă este vorba despre gestiune directă sau partajată, sunt acordate numai organizațiilor care sunt strict independente de orice guvern și care aderă pe deplin la valorile UE stabilite la articolul 2 din TUE; îndeamnă Comisia să abordeze acuzațiile privind distribuția discriminatorie a fondurilor UE către

organizațiile societății civile și să ia măsuri adecvate pentru a se asigura că finanțarea UE nu sprijină organizațiile neguvernamentale;

43. salută adoptarea programului „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori” cu un buget majorat de 1,55 miliarde EUR pentru perioada 2021-2027, și recunoaște că este un răspuns semnificativ la provocările cu care se confruntă societatea civilă din UE și un prim pas spre crearea unui cadru mai sistemic de asistență pentru OSC-urile din UE; invită Comisia să consulte în mod activ OSC-urile în definirea programelor de lucru și a mecanismelor de finanțare, pentru a asigura transparența, flexibilitatea și ușurința în utilizare; salută mecanismele de re acordare a granturilor în cadrul componentei „Valorile Uniunii”; subliniază importanța asigurării unei finanțări suficiente pentru activitățile de supraveghere, promovare și inițiere a unor proceduri judiciare, precum și pentru consolidarea capacităților, deoarece acestea stimulează contribuția OSC-urilor la protejarea valorilor UE și a drepturilor fundamentale; invită Comisia să asigure că fondurile sunt alocate pentru a sprijini OSC-urile în îndeplinirea sarcinilor și rolurilor care le sunt atribuite în diferitele sale politici sectoriale; solicită finanțare de urgență specifică și sprijin practic pentru actorii civici și apărătorii drepturilor omului ale căror drepturi fundamentale riscă să fie încălcate;
44. invită Comisia să își dubleze eforturile pentru a stimula participarea OSC-urilor la programul „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori” și la alte fonduri gestionate la nivel central, inclusiv printr-o mai mare simplificare, prin criterii de eligibilitate mai flexibile și prin informare și formare specifice; invită Comisia să își intensifice monitorizarea practicilor din statele membre și să formuleze recomandări pentru stimularea participării OSC-urilor la programele aflate în gestiune partajată; invită Comisia să implice și să formeze în mai mare măsură OSC-urile în monitorizarea cheltuirii fondurilor UE la nivelul statelor membre;
45. consideră că sprijinul bugetar pentru OSC-uri ar trebui nu numai să fie planificat, ci și promovat și susținut în toate programele UE; regretă faptul că pachetul european de redresare nu a vizat în mod specific OSC-urile, pe lângă întreprinderi și întreprinderile mici și mijlocii; invită Comisia și statele membre să asigure că OSC-urile sunt implicate în punerea în aplicare și monitorizarea planurilor naționale de redresare și reziliență și a altor fonduri aflate în gestiune partajată și să verifice dacă planurile naționale de redresare sprijină nevoile de finanțare ale OSC-urilor; invită Comisia să asigure că OSC-urile nu sunt afectate în mod negativ de retragerea finanțării în temeiul Regulamentului privind condiționalitatea sau în condițiile încorporate în fondurile și programele din cadrul financiar multianual sau în Mecanismul de redresare și reziliență, care fac din respectarea statului de drept și a principiului nediscriminării o condiție prealabilă pentru a primi finanțare, oferind modalități specifice de canalizare a finanțării către organizațiile societății civile adaptate la mediul în care își desfășoară activitatea;
46. îndeamnă Comisia să asigure că fondurile UE sunt acordate numai organizațiilor care sunt strict independente de orice guvern și care aderă pe deplin la valorile UE;
47. condamnă încercările unor state membre de a impune limitări în ceea ce privește finanțarea externă și narativele politice aferente pe care le-au promulgat, precum și măsurile pe care le-au adoptat cu scopul de a stigmatiza și hărțui OSC-urile; reamintește că CJUE a constatat că acestea încalcă libera circulație a capitalurilor și libertatea de

asociere; invită Comisia să continue să inițieze proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor în această privință și să solicite în mod sistematic măsuri provizorii; invită Comisia să realizeze o cartografiere a restricțiilor privind finanțarea externă în întreaga Uniune, pentru a asigura că principiile reafirmate de CJUE sunt respectate efectiv în toate statele membre;

48. subliniază importanța stimulentei fiscale pentru creșterea donațiilor private; încurajează statele membre să dezvolte în continuare astfel de sisteme; invită Comisia să identifice bunele practici și să formuleze recomandări; recunoaște importanța respectării de către OSC-uri a normelor naționale în domeniul impozitării și al combaterii spălării banilor, dar subliniază că aceste norme și transparența finanțării în general nu pot fi folosite în mod abuziv pentru a obstrucționa activitățile OSC-urilor sau pentru a crea un efect de descurajare asupra membrilor și donatorilor acestora;
49. reamintește că standardele internaționale privind libertatea de asociere impun autorităților să aplice o prezumție în favoarea libertății OSC-urilor de a căuta și de a primi finanțare din orice sursă și a legalității activităților lor, restricțiile fiind posibile doar dacă sunt prevăzute de lege, urmăresc unul sau mai multe obiective legitime și sunt necesare într-o societate democratică pentru îndeplinirea obiectivelor respective;
50. invită Comisia să elaboreze orientări cu privire la principiul nediscriminării și al liberei circulații a capitalurilor aplicat donațiilor transfrontaliere; subliniază că o apropiere a definiției conceptului de interes public ar permite recunoașterea reciprocă și tratamentul egal în ceea ce privește donațiile transfrontaliere și beneficiile legate de acest statut de interes public; solicită o definiție la nivelul UE a conceptului de beneficiu public, deoarece acest lucru ar stimula donațiile transfrontaliere, în măsura în care ar permite recunoașterea reciprocă a statutului de beneficiu public și egalitatea de tratament în ceea ce privește avantajele conexe; invită Comisia să instituie măsuri de eliminare a obstacolelor din calea activităților caritabile transfrontaliere și să asigure un tratament egal al donațiilor transfrontaliere, în conformitate cu hotărârile CJUE;

Dialogul civil și participarea la procesul de elaborare a politicilor

51. subliniază importanța dialogului civil în procesul de elaborare a politicilor în cunoștință de cauză și subliniază că OSC-urile joacă un rol esențial în calitate de intermediari între cetățeni și autorități la toate nivelurile, prin asigurarea unui dialog structurat; subliniază rolul important al OSC-urilor în asigurarea unui contact coerent cu cetățenii, inclusiv cu grupurile marginalizate sau vulnerabile, și le recunoaște expertiza, le conferă un rol esențial în dialogul civil și le accentuează rolul în capacitarea categoriilor cel mai marginalizate pentru a participa și a-și exprima preocupările, exercitând în același timp un control democratic asupra acțiunilor publice și asigurând responsabilitatea pentru acestea;
52. salută măsurile pozitive adoptate în unele state membre prin noile strategii de dialog civil și comitetele consultative ale societății civile; condamnă însă practicile care împiedică în mod deliberat participarea OSC-urilor, cum ar fi excluderea acestora din procedurile publice, recurgerea la legi opace globale și la procese parlamentare accelerate care ocolesc obligațiile de consultare și deliberare;
53. reamintește că urgența măsurilor legate de pandemia de COVID-19 a limitat și mai mult

accesul OSC-urilor la procesul decizional; ia act, cu toate acestea, de eforturile depuse pentru a contracara această situație în mai multe state membre;

54. regretă că dialogul civil rămâne adesea un proces ad hoc; invită statele membre să elaboreze cadre de politică coerente care să asigure procese structurate, previzibile și pe termen lung, o participare incluzivă și o reexaminare sistematică, și să aloce resurse adecvate, inclusiv pentru formarea funcționarilor; invită Comisia să formuleze recomandări elaborate în strânsă cooperare cu societatea civilă, pe baza analizei practicilor existente;
55. consideră că toate instituțiile UE trebuie să își reexamineze condițiile în care interacționează cu OSC-urile, în conformitate cu articolul 11 din TUE, pentru a asigura un dialog deschis, transparent, semnificativ și regulat cu OSC-urile, în condiții de egalitate cu celelalte părți interesate; invită Comisia să ia în considerare prezentarea unui acord interinstituțional privind dialogul civil între toate instituțiile principale, care să acopere toate domeniile de politici ale Uniunii, precum și procesele transversale, cum ar fi, de exemplu, starea Uniunii sau Conferința privind viitorul Europei;
56. consideră, în acest sens, că Președinta Parlamentului European ar putea să îl desemneze pe unul dintre vicepreședinții săi pentru a purta un dialog deschis, transparent și regulat cu OSC-urile; încurajează grupurile politice să își creeze propriile structuri de dialog civil;
57. solicită în special Comisiei Europene ca, în procesele sale de consultare, să restabilească echilibrul dintre reprezentanții intereselor corporațiilor și reprezentanții altor interese, cum ar fi drepturile lucrătorilor, drepturile sociale și protecția mediului, precum și să ofere garanții împotriva practicilor incorecte de lobby, incompatibile cu un dialog corect și transparent;
58. invită statele membre, instituțiile UE în general și Comisia în special să asigure o consultare strânsă cu societatea civilă în timpul pregătirii și revizuirii actelor legislative care pot afecta spațiul și libertățile civice;
59. ia act de atribuirea către un vicepreședinte al Comisiei a responsabilității de a menține un dialog deschis, transparent și periodic cu societatea civilă; subliniază că dialogul civil ar trebui să fie în continuare operaționalizat; invită Comisia, în special, să ia în considerare înființarea, în cadrul fiecărei direcții generale, a unor puncte de contact specifice pentru a permite societății civile să fie în strânsă legătură cu vicepreședintele Comisiei; consideră că este esențial se acorde un rol important unei game largi de OSC-uri, prin intermediul unui proces de selecție transparent, în cadrul grupurilor de experți și al forumurilor consultative care asistă Comisia și să se pună accentul pe OSC-urile care vorbesc în numele grupurilor vulnerabile și subreprezentate;
60. invită Comisia să utilizeze definiția programelor naționale care execută fondurile UE și punerea în aplicare de către statele membre a strategiilor și planurilor de acțiune ale UE pentru a le solicita statelor membre să instituie mecanisme eficiente de participare a OSC-urilor și de dialog civil; solicită consolidarea participării societății civile în cadrul procesului semestrului european și în monitorizarea pachetului european de redresare;
61. salută Anul european al tineretului drept oportunitate de a promova în continuare

participarea civică și dialogul într-o societate democratică;

62. se angajează să asigure o monitorizare reală a acestui raport și invită Comisia și Consiliul să se angajeze și ele în acest sens;

o

o o

63. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului și Comisiei.

EXPUNERE DE MOTIVE

Prezentul raport abordează recunoașterea politică care ar fi trebuit să aibă loc de mult la nivelul UE a rolului fundamental jucat de societatea civilă în funcționarea societăților pluraliste și democratice și provocările tot mai mari, precum și atacurile cu care se confruntă organizațiile societății civile și societatea civilă în sens larg, inclusiv apărătorii drepturilor omului din întreaga Uniune Europeană.

În virtutea gamei largi de activități pe care le desfășoară și care îi integrează în societate, inclusiv educația, promovarea și reprezentarea sau funcția lor de furnizori de servicii și de sprijin pentru cetățeni, actorii civici joacă un rol esențial în promovarea, monitorizarea și protejarea drepturilor fundamentale și a principiilor societăților noastre democratice, fără a căuta să obțină puterea politică pentru sine. Apropierea lor de oameni și comunități le permite să observe efectele politicilor publice și ale discursului politic asupra vieții cetățenilor și să fie martori la discriminări și precaritate. Atunci când drepturile fundamentale, principiile democratice sau statul de drept sunt erodate sau sunt atacate, actorii civici joacă un rol esențial în sensibilizarea opiniei publice, în promovarea protecției acestor drepturi și în mobilizarea pentru a le apăra.

Prin urmare, societatea civilă joacă un rol esențial în concretizarea valorilor care stau la baza fundamentelor UE, astfel cum sunt consacrate la articolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE). Acest rol este recunoscut de tratate la articolul 11 din TUE, care angajează UE la un dialog deschis, transparent și constant cu societatea civilă, și la articolul 15 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, care solicită asigurarea participării societății civile.

Cu toate acestea, deoarece acționează pentru apărarea sau dezvoltarea acestor valori, organizațiile societății civile devin adesea ținte ale unor politici și măsuri care încearcă să limiteze spațiul în care își pot desfășura activitatea. Restrângerea spațiului civic are loc pe niveluri multiple, de la instituirea unor obstacole administrative neintenționate până la atacuri deliberate împotriva însăși existenței societății civile și a reprezentanților acesteia. Astfel de atacuri subminează statul de drept și intră în conflict cu valorile europene. Prin urmare, situația statului de drept nu poate fi analizată pe deplin fără o examinare a spațiului civic în Europa și în statele membre.

Conform publicațiilor succesive ale Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA) și unei game largi de rapoarte elaborate de ONG-uri și de organisme de supraveghere din domeniul drepturilor omului, dar și de organizații internaționale precum Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) sau Consiliul Europei, dovezi ale restrângerii într-o măsură mai mare sau mai mică a spațiului civic se pot găsi în aproape toate statele membre ale Uniunii.

În special, cel mai recent raport al FRA intitulat „Protecting Civic Space in the EU” (Protejarea spațiului civic în UE), publicat la 22 septembrie 2021, se bazează pe o analiză aprofundată, precum și pe interviuri și sondaje realizate cu organizațiile societății civile în ultimii ani și oferă o imagine cuprinzătoare și actualizată a situației spațiului civic și a elementelor sale constitutive: cadrul instituțional general, un mediu de reglementare favorabil, acces la resurse și finanțare sustenabilă, participarea la procesul legislativ și de elaborare a politicilor și menținerea unui spațiu sigur pentru actorii societății civile. Pentru fiecare dintre

aceste domenii, FRA prezintă dovezi ample și documentate cu privire la principalele tendințe, inclusiv trimiteri la măsurile luate în unele state membre.

Prezentul raport al Parlamentului European nu vizează dublarea activității Agenției pentru Drepturi Fundamentale și a altor organizații care monitorizează situația spațiului civic și a drepturilor fundamentale. Raportul intenționează, în schimb, să crească gradul de conștientizare politică și să se concentreze pe identificarea tipurilor de provocări cu care se confruntă actorii societății civile – și nu pe exemple de astfel de provocări – și să propună politici și măsuri pentru a aborda aceste probleme.

Impactul măsurilor care generează un efect de intimidare

Politicile și măsurile menite să genereze un efect de intimidare asupra spațiului civic au o importanță deosebită, deoarece conduc la autocenzură și descurajează organizațiile societății civile și cetățenii, dar și anumite profesii (de exemplu, judecătorii și jurnaliștii) de la exercitarea drepturilor civice sau de la desfășurarea activității lor legitime.

Deși natura lor poate fi foarte diversă, astfel de politici combină adesea dispoziții vagi, lăsând autorităților publice o marjă largă de apreciere și sancțiuni potențiale disproporționat de mari. Aplicarea lor arbitrară este adesea utilizată pentru a consolida și mai mult efectul de intimidare dorit. În unele cazuri, simpla perspectivă a aplicării lor poate avea un efect disuasiv suficient de puternic pentru a genera autocenzura, fără a fi necesară aplicarea lor efectivă. Dincolo de măsurile pur legislative, retorica negativă, stigmatizarea, campaniile de defăimare, hărțuirea, intimidarea și incriminarea au, de asemenea, efecte de intimidare.

Unele dintre capitolele consacrate fiecărei țări din raportul Comisiei privind statul de drept abordează deja problema efectelor de intimidare, dar o abordare mai sistematică, care să facă din ele element-cheie necesitând să fie monitorizat în raportul privind statul de drept, ar contribui la documentarea în continuare a impactului unor astfel de politici asupra spațiului civic și a caracteristicilor acestora. La rândul lor, ar putea fi inițiate proceduri strategice suplimentare de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, cum ar fi cea din cauza C-78/18, în care conceptul de „efect disuasiv” a jucat un rol important în concluzia Curții potrivit căreia măsurile în cauză încălcau libertatea de asociere.

Atacurile, discursurile de incitare la ură și intimidările sunt comise și de actori privați, inclusiv sub forma unor acțiuni strategice în justiție împotriva mobilizării publice, care justifică o acțiune decisivă a UE în sensul solicitat de Parlament.

Apariția organizațiilor neguvernamentale organizate de guvern

Un fenomen mai puțin documentat pe care prezentul raport urmărește să îl evidențieze este apariția organizațiilor neguvernamentale organizate de guvern, sau ONGOG, concepute pentru a sprijini legitimitatea politică a puterii existente.

Prezentându-se ca voci independente, aceste organizații creează un sentiment de sprijin public pentru obiectivele politice ale puterii existente. Procedând astfel, ele amenință elementele constitutive ale democrației, cum ar fi dezbaterile și deliberările publice, iar prezența lor în sfera publică subminează cetățenia activă, amenințând astfel spațiul civic pe termen lung.

Deși studierea și documentarea suplimentară a fenomenului ar contribui la o mai bună

Înțelegere a impactului acestor practici, este important să se asigure că sunt concepute mecanisme și strategii pentru a se asigura că fondurile UE nu sunt acordate ONG-urilor sau organizațiilor care nu respectă valorile UE.

O strategie cuprinzătoare a UE privind societatea civilă

Importanța societății civile în promovarea obiectivelor Uniunii se reflectă într-o gamă largă de politici și strategii ale UE. Printre acestea se numără politicile orizontale, cum ar fi Strategia pentru punerea în aplicare a Cartei drepturilor fundamentale sau Planul de acțiune pentru democrația europeană, dar și o serie de politici sectoriale, cum ar fi cele din domeniul combaterii rasismului, al egalității pentru persoanele LGBTIQI+, al incluziunii romilor, al drepturilor copiilor, al dizabilităților, al drepturilor victimelor, al drepturilor femeilor și al integrării migranților.

Programul „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori” a fost adoptat cu un buget majorat față de propunerea inițială a Comisiei, în special sub impulsul puternic al Parlamentului de a completa cele trei componente fundamentale importante cu o a patra componentă, axată pe valorile Uniunii.

De asemenea, Comisia Europeană subliniază cu regularitate rolul important jucat de organizațiile societății civile în monitorizarea situației statului de drept, a democrației și a drepturilor fundamentale, în special contribuția sa la elaborarea raportului anual privind statul de drept.

Cu toate acestea, deși Comisia subliniază că se bazează pe organizațiile societății civile pentru promovarea, monitorizarea și protejarea valorilor UE și pentru realizarea multor politici ale UE, abordarea sa în ceea ce privește eliminarea provocărilor cu care se confruntă organizațiile societății civile rămâne atât fragmentată, cât și incompletă.

Prin urmare, prezentul raport din proprie inițiativă solicită o strategie privind societatea civilă din UE care să recunoască cu adevărat și fără echivoc angajamentul UE de a proteja, a stimula și a sprijini societatea civilă și spațiul civic. Aceasta ar trebui să integreze toate instrumentele existente și să le completeze cu altele noi pentru a acoperi lacunele existente în materie de monitorizare, prevenire, sprijin și protecție.

Pentru a fi cuprinzătoare, o astfel de strategie ar trebui să includă recunoașterea politică a societății civile ca partener-cheie pentru instituțiile UE, monitorizarea consolidată și structurată a situației spațiului civic în statele membre, dispoziții privind dezvoltarea și protejarea mediului normativ în care OSC-urile își desfășoară activitatea, inclusiv prevenirea și sprijinirea atunci când sunt vizate de atacuri, un cadru care să le asigure sustenabilitatea financiară și măsuri care să asigure o participare reală la procesele de elaborare a politicilor.

În special, în ceea ce privește monitorizarea, în pofida tendințelor îngrijorătoare și a dovezilor unor atacuri împotriva organizațiilor societății civile, raportul anual al Comisiei privind statul de drept dedică în continuare doar câteva paragrafe spațiului civic în capitolul său referitor la „aspecte instituționale legate de sistemul de control și echilibru”, recunoscând în același timp că, atunci când spațiul de acțiune al societății civile este în scădere, acesta este un semn că statul de drept este în pericol. Un capitol de sine stătător dedicat spațiului civic, care să includă recomandări specifice fiecărei țări, nu doar că ar recunoaște rolul esențial al organizațiilor societății civile, dar ar contribui, de asemenea, la crearea unui impuls politic,

consolidând astfel discursul UE privind protecția societății civile.

Recomandările specifice fiecărei țări din toate capitolele raportului privind statul de drept ar contribui la îmbunătățirea eficacității raportului, deoarece ar permite nu doar să se facă un bilanț al încălcărilor, ci și să se stabilească măsuri concrete pentru protejarea instituțiilor-cheie și a actorilor care protejează statul de drept, democrația și drepturile fundamentale.

Un pas esențial în acest sens ar fi crearea unui indice european al spațiului civic, care ar structura și sistematiza monitorizarea spațiului civic în statele membre și ar permite observarea evoluției acestuia în timp. După cum reiese din raportul FRA, au fost deja elaborate metodologii și cadre de măsurare a situației spațiului civic, pe care ar trebui să se bazeze demersurile menționate anterior. Indicele va contribui apoi la elaborarea raportului anual privind statul de drept.

Măsurile și politicile esențiale pentru protejarea mediului politic și juridic al organizațiilor societății civile, prevenirea și protejarea acestora de amenințări și atacuri, asigurarea finanțării sustenabile și asigurarea accesului la elaborarea politicilor sunt enumerate și conectate în cele trei părți conexe ale raportului.

17.1.2022

AVIZ AL COMISIEI PENTRU AFACERI JURIDICE

destinat Comisiei pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne

referitor la spațiul tot mai restrâns al societății civile în Europa
(2021/2103(INI))

Raportoare pentru aviz: Manon Aubry

SUGESTII

Comisia pentru afaceri juridice recomandă Comisiei pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne, care este comisie competentă, includerea următoarelor sugestii în propunerea de rezoluție ce urmează a fi adoptată:

Observații generale

1. constată cu profundă îngrijorare diminuarea globală a spațiului societății civile în unele state membre, care reprezintă o amenințare gravă pentru statul de drept, democrație, drepturile fundamentale și alte valori ale UE; constată cu îngrijorare că situația s-a agravat considerabil în timpul crizei provocate de pandemia de COVID-19;
2. subliniază că, în 2020, 57 % dintre organizațiile naționale și locale din Uniunea Europeană care au răspuns la consultarea Agenției pentru Drepturi Fundamentale au declarat că situația „s-a deteriorat” sau „s-a deteriorat semnificativ” în comparație cu anii precedenți¹⁵;
3. reamintește că spațiul civic este mediul care permite societății civile să joace un rol în viața politică, economică și socială a societăților noastre, inclusiv prin accesarea informațiilor, implicarea în dialog, exprimarea opoziției sau a dezacordului și reunirea pentru exprimarea opiniilor¹⁶;
4. ia act de faptul că, în multe state membre, organizațiile societății civile sunt considerate a fi interlocutori valoroși pentru decidenți politici și furnizori de servicii respectați; recunoaște că, pentru un spațiu civic plural și dinamic, este nevoie de o cultură a participării active; salută implicarea societății civile în promovarea interesului public, în activism și în viața socială activă; subliniază importanța creării unor condiții favorabile

---

¹⁵ Raportul Agenției pentru Drepturi Fundamentale din 22 septembrie 2021 intitulat „Protejarea spațiului civic în UE”.

¹⁶ ONU, „Guidance note on the Protection and Promotion of Civic Space” (Notă orientativă privind protecția și promovarea spațiului civic).

pentru dezvoltarea societății civile în UE;

Responsabilitatea statelor membre și obligațiile care le revin în temeiul dreptului european și dreptului internațional

5. subliniază că statele membre sunt în primul rând responsabile pentru crearea și menținerea unui mediu favorabil societății civile și participării publice, pentru a asigura libertatea societății civile, dar, în unele cazuri, nu fac acest lucru sau limitează în mod deliberat acest spațiu;
6. subliniază că această responsabilitate este stabilită prin diferite instrumente de drept internațional, ca o obligație juridică a statelor membre de a se asigura că societatea civilă este capabilă să funcționeze optim și de a proteja organizațiile societății civile, apărătorii drepturilor omului și spațiul lor civic;
7. reamintește că printre instrumentele de drept internațional se numără Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, Convenția europeană a drepturilor omului și, mai ales, Declarația ONU privind apărătorii drepturilor omului;
8. subliniază, în special, obligația statelor membre de a proteja și promova dreptul la libertatea de asociere, de întrunire pașnică și de exprimare, așa cum se subliniază în recenta notă de orientare a ONU privind protecția și promovarea spațiului civic;
9. atrage atenția statelor membre asupra recomandării Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei din 28 noiembrie 2018, adresată statelor membre, privind necesitatea de a consolida protecția și promovarea spațiului societății civile în Europa; reafirmă că, pentru a proteja și a promova spațiul societății civile, statele membre trebuie să asigure „un mediu politic și public favorabil” pentru organizațiile societății civile și apărătorii drepturilor omului;
10. reamintește că aceste obligații sunt reflectate și în ordinea juridică a Uniunii Europene, în special în Cartă;
11. subliniază, prin urmare, că principala responsabilitate pentru restricțiile actuale asupra spațiului societății civile în UE revine statelor membre;

Legislația și politicile publice ale statelor membre care urmăresc controlul și cenzurarea societății civile

12. condamnă toate încercările statelor membre de a controla actorii societății civile și de a-i discrimina pe criterii politice, inclusiv prin suprareglementarea sectorului, împiedicarea înființării sau funcționării acestora, restricționarea finanțării, impunerea unor cerințe de audit false și inutile și tentative de a delegitima sectorul sau actorii săi, susținerea unor organizații neguvernamentale organizate de guverne și adoptarea altor măsuri cu efecte de descurajare asupra spațiului civic;
13. condamnă centralizarea supravegherii societății civile în mai multe state membre, pentru a crește controlul guvernamental asupra organizațiilor societății civile;
14. își exprimă îngrijorarea cu privire la adoptarea unor dispoziții disproporționate care

incriminează exprimarea în direct și online;

15. condamnă ferm adoptarea de către mai multe state membre, în special de către autoritățile din Ungaria, Slovenia și Polonia, a unor acte care restricționează accesul organizațiilor neguvernamentale la finanțare și care vizează în special activiștii care luptă pentru protecția drepturilor femeilor, ale persoanelor LGBTIQ+, ale minorităților, ale migranților și ale refugiaților;
16. susține organizațiile societății civile care militează pentru egalitatea de gen și drepturile femeilor, în special în Polonia, unde conduc campanii pentru dreptul la avort legal și în condiții de siguranță; condamnă categoric încercările guvernului de a restrânge spațiul pentru activiștii pentru drepturile femeilor;

Dificultățile de finanțare cu care se confruntă actorii societății civile

17. deplânge eforturile insuficiente ale unor state membre de a facilita și garanta accesul actorilor societății civile la finanțare stabilă pe termen lung, și le invită insistent să-și intensifice eforturile;
18. constată că provocările cu care se confruntă organizațiile societății civile în ceea ce privește finanțarea includ lipsa unor surse suficiente de finanțare, proceduri administrative greoaie de acces la finanțare, lipsa de transparență și de echitate în alocarea fondurilor și criterii de eligibilitate restrictive;
19. regretă externalizarea de către autoritățile publice a misiunilor de serviciu public către organizațiile societății civile în domenii precum locuințele, sănătatea, educația și azilul, care merge dincolo de cooperarea echilibrată a autorităților publice cu organizațiile non-profit care au o experiență mare în a lucra cu și pentru persoanele în cauză și care nu sunt sprijinite prin resurse suplimentare suficiente; subliniază că astfel de practici de externalizare utilizează resursele societății civile pentru îndeplinirea responsabilităților statului și nu lasă spațiul atât de necesar pentru participarea publică a organizațiilor societății civile prin activități militante, litigii strategice și educație publică;
20. condamnă adoptarea de către unele state membre a unor legi care restricționează accesul la surse specifice de finanțare, inclusiv la finanțare externă, în încercarea deliberată de a reduce la tăcere și a delegitima selectiv organizații importante ale societății civile și de media;

Pericole nelegislative care restrâng spațiul civic

21. condamnă restricțiile severe impuse de statele membre asupra dreptului la liberă exprimare, libertății de întrunire și dreptului de a protesta, fie prin interzicerea demonstrațiilor, inclusiv prin utilizarea abuzivă a măsurilor de stare de urgență, prin folosirea disproporționată a violenței de către autoritățile publice și prin arestări arbitrare ale protestatarilor pentru activități care nu constituie infracțiuni;
22. își exprimă îngrijorarea cu privire la faptul că jurnaliștii și actorii societății civile din unele state membre sunt din ce în ce mai mult supuși violenței direcționate, amenințărilor, campaniilor de denigrare, actelor de intimidare, discursurilor de incitare la ură și altor forme de hărțuire, atât online, cât și offline, inclusiv de către autoritățile

publice;

23. condamnă retorica ostilă și campaniile de denigrare ale personalităților politice și ale organelor media aliate, care urmăresc să submineze încrederea publicului în organizațiile societății civile și în apărătorii drepturilor omului, precum și sprijinul de care se bucură, și care sunt adesea concepute pentru a lovi în grupuri minoritare, cum ar fi migranții, refugiații și persoanele LGBTIQ;
24. ia act cu profundă îngrijorare de ostilitatea din ce în ce mai mare a unor guverne și forțe politice față de universitarii care desfășoară activități de cercetare științifică și fac analize care contravin ideologiei sau agendei lor politice; subliniază că aceasta reprezintă o amenințare gravă la adresa libertății universitare și a dreptului de a avea acces la informații și la cunoaștere;
25. condamnă tendințele tot mai puternice de închidere a spațiului civic digital și deteriorarea continuă a drepturilor digitale;
26. condamnă înmulțirea actelor de incriminare și de hărțuire judiciară a actorilor societății civile, în special a celor care lucrează cu grupuri minoritare, refugiați și alți migranți, a celor care luptă împotriva rasismului, a celor care activează pentru drepturile femeilor și drepturile de sănătate sexuală și reproductivă, precum și a drepturilor persoanelor LGBTIQ; este îngrijorat de utilizarea tot mai frecventă a acțiunilor strategice în justiție împotriva mobilizării publice (SLAPP) ca modalitate de a reduce la tăcere și de a intimida organizații media și jurnaliști independenți și actori ai societății civile; deploră utilizarea publică a violenței verbale și a discursurilor de incitare la ură la nivel instituțional, politic și jurnalistic pentru a submina actorii societății civile;
27. subliniază că statele au obligația de a investiga și a proteja victimele atunci când autorii campaniilor de denigrare, amenințărilor și atacurilor sunt reprezentanți individuali ai unor actori statali sau nestatali;
28. își exprimă profunda îngrijorare cu privire la utilizarea tot mai frecventă și disproporționată a noilor tehnologii de supraveghere în spațiul public și subliniază pericolul pe care îl reprezintă pentru spațiul civic;
29. își exprimă îngrijorarea cu privire la supravegherea online și offline a protestatarilor și o condamnă; subliniază, de asemenea, efectele descurajante pe care supravegherea jurnaliștilor și a actorilor societății civile le poate avea în această privință;
30. ia act cu îngrijorare de amplificarea hărțuirii apărătorilor drepturilor omului online și offline, în special a amenințărilor și atacurilor împotriva drepturilor persoanelor LGBTQI+ și a apărătorilor drepturilor femeilor, precum și a sediilor organizațiilor lor; își exprimă, de asemenea, preocuparea cu privire la unele propuneri legislative recente care urmăresc să împiedice astfel de organizații să desfășoare campanii publice;
31. solicită abrogarea imediată de către statele membre a legilor și reglementărilor care cresc utilizarea violenței împotriva demonstranților și limitează libertatea de a demonstra;

Restricționarea spațiului societății civile în timpul crizei provocate de pandemia de COVID-

32. ia act de faptul că, deși pandemia de COVID-19 a evidențiat valoarea și necesitatea organizațiilor societății civile, acestea au trebuit adesea să depășească provocări semnificative pentru a-și continua activitatea, spațiul general pentru societatea civilă fiind mai limitat în timpul crizei;
33. regretă instrumentalizarea crizei provocate de pandemie de către unele guverne, care au utilizat măsuri de urgență și proceduri accelerate pentru a limita dezbaterile publice și libertatea de exprimare, de întrunire și de asociere și pentru a introduce legi și măsuri discriminatorii care nu au legătură cu pandemia;
34. invită statele membre să găsească instrumente prin care să promoveze și să încurajeze acțiunile societății civile, în special în contextul pandemiei de COVID-19;

Recomandări pentru monitorizarea și protecția spațiului societății civile în Uniunea Europeană

35. subliniază că responsabilitatea pentru evoluția pozitivă a societății civile în UE le revine statelor membre și instituțiilor UE; consideră că acțiunea Uniunii este necesară, inclusiv o legislație care să sprijine asociațiile societății civile și organizațiile non-profit;
36. evidențiază faptul că adoptarea programului „Cetățenie, egalitate, drepturi și valori”, cu un buget de 1,55 miliarde EUR, este o reacție importantă la provocările cu care se confruntă societatea civilă din UE;
37. invită insistent UE să conducă prin puterea exemplului și invită Comisia să propună o strategie cuprinzătoare a UE pentru a promova libertatea de exprimare, de asociere și de întrunire, pentru o societate civilă puternică și un spațiu civic dinamic, și să ofere orientări cu privire la modul în care legislația UE poate fi utilizată pentru a proteja spațiul civic, recunoscând rolul său vital în promovarea și aplicarea valorilor UE; subliniază că scopul acestei strategii ar trebui să fie stabilirea unei definiții concrete a spațiului civic și democratic, reunirea instrumentelor existente și dezvoltarea unor instrumente clare de politică, protecție și responsabilitate pentru a proteja spațiul civic; consideră că strategia ar trebui, în plus, să permită un dialog deschis, echilibrat, transparent și regulat între instituțiile UE și societatea civilă, astfel încât cetățenii și asociațiile să-și poată comunica opiniile în toate domeniile de acțiune ale Uniunii;
38. invită insistent Comisia să examineze, în acest context, și modul în care elaborarea, interpretarea sau aplicarea regulamentelor și directivelor UE ar putea conduce la restricții nejustificate ale spațiului civic la nivel național și să ofere orientări pentru a se asigura că statele membre respectă Carta atunci când pun în aplicare dreptul UE;
39. invită Comisia să extindă Planul de acțiune pentru democrația europeană, incluzând o nouă componentă dedicată consolidării eforturilor de educație privind cetățenia democratică și drepturile omului în întreaga UE;
40. susține Comisia în continuarea activității sale anuale de evaluare a statului de drept și de raportare, și îi solicită să-și crească rapiditatea și eficiența; invită insistent Comisia să utilizeze strategic raportul anual privind aplicarea Cartei și ciclul anual de evaluare a

statului de drept;

41. invită Comisia să monitorizeze provocările și atacurile cu care se confruntă societatea civilă și să includă concluzii și recomandări specifice în evaluările pe care le face;
42. încurajează Comisia să identifice, în coordonare cu statele membre, instrumente eficiente de monitorizare, susținere și protecție a spațiului civic în statele membre;
43. ia act de faptul că Uniunea Europeană a adoptat orientări privind apărării drepturilor omului, care oferă sugestii practice pentru consolidarea acțiunii Uniunii Europene pentru a-i susține, orientări care ar trebui aplicate la scară largă și în cooperare cu statele membre;
44. ia act de faptul că, prin intermediul Instrumentului european de vecinătate și al Orientărilor Direcției Generale Vecinătate și Negocieri privind Extinderea privind sprijinul acordat de UE societății civile din țările implicate în procesul de aderare, Uniunea Europeană a elaborat, în mod paradoxal, standarde mai concrete în ceea ce privește respectarea societății civile din străinătate decât a celei din Uniunea Europeană;
45. invită insistent Comisia, în special, să creeze un indice european al spațiului civic pentru monitorizarea acestuia în statele membre;
46. susține Comisia în monitorizarea atentă a situației din statele membre și în lansarea unor proceduri în constatarea neîndeplinirii obligațiilor împotriva statelor membre care restrâng arbitrar spațiul societății civile, îi obstrucționează activitatea sau restricționează nejustificat și disproporționat libertatea de expresie, de întrunire și de asociere; încurajează Comisia să solicite Curții de Justiție să ia măsuri provizorii atunci când există un risc de prejudiciu ireparabil;
47. solicită insistent Comisiei să utilizeze integral Regulamentul (UE, Euratom) 2020/2092¹⁷ în regim de urgență și să se asigure că, la aplicarea acestui regulament, interesele legitime ale destinatarilor și beneficiarilor finali sunt corect protejate;
48. recunoaște că atacurile asupra spațiului civic nu pot fi considerate separate de tendința mai largă de autocratizare care are loc la nivel mondial și național; recunoaște că aceasta este și rezultatul tensiunilor sociale legate de inegalitățile din ce în ce mai mari și de un proces îndelungat de degradare a coeziunii sociale, care a generat discrepante socioeconomice, culturale și geografice profunde în societățile noastre;
49. invită insistent Comisia Europeană ca, în cazul în care refuză finanțarea – inclusiv în cadrul Fondului de redresare și reziliență – statelor membre care nu respectă statul de drept sau utilizează abuziv fondurile UE, să se asigure că organizațiile societății civile nu sunt afectate și că finanțarea este direcționată direct către acestea pentru a le susține activitatea;
50. susține crearea și funcționarea echilibrată și proporțională a unui mecanism de alertă și răspuns al UE în caz de atacuri împotriva actorilor societății civile și a apărătorilor

---

¹⁷ Regulamentul (UE, Euratom) 2020/2092 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2020 privind un regim general de condiționalitate pentru protecția bugetului Uniunii (JO L 433 I, 22.12.2020, p. 1).

drepturilor omului, pentru a raporta atacurile, a înregistra alerte, a cartografia tendințele, a oferi sprijin adaptat și în timp util victimelor, a propune instituțiilor UE reacții adecvate, precum și pentru a contribui la evaluarea anuală a statului de drept de către Comisie; invită, în acest context, Comisia și statele membre să asigure contacte periodice de substanță cu actorii societății civile, atât la nivel național, cât și la nivelul UE;

51. solicită Comisiei să prezinte de urgență propuneri legislative obligatorii la nivelul Uniunii privind garanții comune efective pentru victimele SLAPP din întreaga Uniune, inclusiv prin intermediul unei directive care să stabilească standarde minime pentru protecția actorilor care se angajează legitim în viața publică împotriva SLAPP și pentru a oferi acces la justiție în statul membru al victimei;
52. consideră că un statut al asociațiilor transfrontaliere și al organizațiilor non-profit în UE ar putea oferi un nivel suplimentar de protecție organizațiilor societății civile care se confruntă cu greutăți nejustificate la înființare și funcționare;
53. invită statele membre și Uniunea Europeană să îmbunătățească cadrul juridic pentru organizațiile societății civile și să le faciliteze accesul la surse de finanțare diverse, inclusiv la finanțare privată și finanțare externă;
54. invită statele membre și Uniunea Europeană să nu se limiteze la finanțarea proiectelor și să ofere finanțare de bază pentru infrastructură, precum și cicluri multianuale de finanțare, pentru a asigura viabilitatea societății civile;
55. constată că finanțarea organizațiilor non-profit necesită adesea cofinanțare și că cerința ca organizațiile non-profit să dețină o parte prea mare de resurse proprii poate fi prohibitivă; subliniază, prin urmare, că ar trebui evaluată ponderea resurselor proprii necesare pentru cofinanțare;
56. invită statele membre să pună la dispoziția instituțiilor lor naționale din domeniul drepturilor omului resurse suficiente pentru a le permite să colaboreze cu actorii societății civile, să monitorizeze și să reacționeze la restricțiile din spațiul lor civic;
57. invită statele membre să se asigure că infracțiunile penale comise împotriva organizațiilor societății civile și a apărătorilor drepturilor omului sunt înregistrate, anchetate și urmărite penal în mod corespunzător;

Limitarea dialogului deschis și transparent între instituțiile publice și societatea civilă - recomandări

58. reamintește importanța unui dialog deschis, transparent și constant între instituțiile Uniunii Europene și societatea civilă și contribuția acestuia la realizarea valorilor, obiectivelor și politicilor Uniunii;
59. reamintește că, în ceea ce privește instituțiile UE, articolul 11 din TUE prevede că „instituțiile acordă cetățenilor și asociațiilor reprezentative, prin mijloace corespunzătoare, posibilitatea de a-și face cunoscute opiniile și de a face schimb de opinii în mod public, în toate domeniile de acțiune ale Uniunii”, că „instituțiile mențin un dialog deschis, transparent și constant cu asociațiile reprezentative și cu societatea

civilă” și că „în vederea asigurării coerenței și a transparenței acțiunilor Uniunii, Comisia Europeană procedează la ample consultări ale părților interesate”;

60. solicită adoptarea unui mecanism inovator pe baza articolului 11 din TUE, pentru o reprezentare echitabilă și echilibrată a organizațiilor societății civile în procesele legislative și decizionale ale Uniunii Europene; solicită asigurarea accesului egal la informații de interes public și la decidenți, atât la nivelul statelor membre, cât și la nivelul UE;
61. solicită în special Comisiei Europene ca, în procesele sale de consultare, să restabilească echilibrul dintre reprezentanții intereselor corporațiilor și reprezentanții altor interese, cum ar fi drepturile lucrătorilor, drepturile sociale și protecția mediului, precum și să ofere garanții împotriva practicilor incorecte de lobby, incompatibile cu un dialog corect și transparent;
62. solicită înființarea unui organism de etică independent, care să ofere orientări în chestiuni etice, să monitorizeze respectarea regulilor de etică și să formuleze recomandări cu privire la sancțiunile împotriva practicilor neloiale de lobby și a altor încălcări ale eticii care periclitează independența instituțiilor UE;
63. invită statele membre, instituțiile UE în general și Comisia în special să asigure o consultare strânsă cu societatea civilă în timpul pregătirii și revizuirii actelor legislative care pot afecta spațiul și libertățile civice;
64. invită Uniunea Europeană să se asigure că metodele de lucru ale Conferinței privind viitorul Europei garantează includerea societății civile;

Concentrarea mass-mediei și pericolele pentru reprezentarea echitabilă a societății civile

65. reamintește că jurnalismul independent și de înaltă calitate și organizațiile societății civile au un rol esențial ca gardieni ai democrației și statului de drept, trăgând puterea la răspundere și combătând dezinformarea și informarea eronată, precum și ingerințele politice și manipulările externe;
66. deplânge concentrarea tot mai mare a proprietății asupra media în detrimentul pluralității, independenței și reprezentării publice echitabile a ideilor și acțiunilor organizațiilor societății civile; reamintește că jurnalismul independent și responsabil, precum și accesul la informații pluraliste sunt piloni esențiali ai democrației, iar acțiunile și contribuțiile societății civile sunt vitale pentru ca o democrație să prospere; invită statele membre să asigure și să mențină independența media față de presiunile politice și economice, să garanteze pluralismul mediatic și să asigure transparența;
67. își exprimă profunda îngrijorare cu privire la faptul că unele entități media se implică în campanii de denigrare împotriva actorilor societății civile, inclusiv atunci când aceste campanii de denigrare sunt inițiate de guvern;
68. încurajează statele membre să adopte legi pentru a garanta independența și pluralismul media, inclusiv prin instituirea unor garanții democratice în managementul entităților media, pentru a proteja jurnaliștii de acționarii ostili, garantând o mai mare transparență și reglementare a proprietății asupra media și, dacă este necesar, reformând finanțarea

publică a canalelor media pentru a promova democrația și participarea cetățenilor la procesele de finanțare a media;

INFORMAȚII PRIVIND ADOPTAREA ÎN COMISIA SESIZATĂ PENTRU AVIZ

Data adoptării	10.1.2022
Rezultatul votului final	+ : 18 - : 4 0 : 0
Membri titulari prezenți la votul final	Pascal Arimont, Manon Aubry, Ibán García Del Blanco, Jean-Paul Garraud, Esteban González Pons, Mislav Kolakušić, Sergey Lagodinsky, Gilles Lebreton, Karen Melchior, Jiří Pospíšil, Franco Roberti, Marcos Ros Sempere, Stéphane Séjourné, Raffaele Stancanelli, Adrián Vázquez Lázara, Axel Voss, Marion Walsmann, Tiemo Wölken, Javier Zarzalejos
Membri supleanți prezenți la votul final	Patrick Breyer, Daniel Buda, Nacho Sánchez Amor, Bettina Vollath

VOT FINAL PRIN APEL NOMINAL ÎN COMISIA SESIZATĂ PENTRU AVIZ

18	+
PPE	Pascal Arimont, Geoffroy Didier, Esteban González Pons, Jiří Pospíšil, Axel Voss, Marion Walsmann, Javier Zarzalejos
Renew	Pascal Durand, Karen Melchior, Yana Toom, Adrián Vázquez Lázara
S&D	Franco Roberti, Marcos Ros Sempere, Bettina Vollath, Tiemo Wölken
The Left	Manon Aubry
Verts/ALE	Patrick Breyer, Sergey Lagodinsky

4	-
ECR	Raffaele Stancanelli
ID	Gunnar Beck, Jean-Paul Garraud, Gilles Lebreton

0	0

Legenda simbolurilor utilizate:

- + : pentru
- : împotriva
- 0 : abțineri

**INFORMAȚII PRIVIND ADOPTAREA
ÎN COMISIA COMPETENTĂ**

Data adoptării	15.2.2022
Rezultatul votului final	+: 53 -: 10 0: 6
Membri titulari prezenți la votul final	Magdalena Adamowicz, Abir Al-Sahlan, Konstantinos Arvanitis, Malik Azmani, Katarina Barley, Pietro Bartolo, Nicolas Bay, Vladimír Bilčík, Vasile Blaga, Ioan-Rareș Bogdan, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Joachim Stanisław Brudziński, Jorge Buxadé Villalba, Damien Carême, Caterina Chinnici, Clare Daly, Marcel de Graaff, Anna Júlia Donáth, Lena Düpont, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Cornelia Ernst, Laura Ferrara, Nicolaus Fest, Jean-Paul Garraud, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Andrzej Halicki, Evin Incir, Sophia in 't Veld, Patryk Jaki, Marina Kaljurand, Assita Kanko, Fabienne Keller, Peter Kofod, Łukasz Kohut, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Lukas Mandl, Nuno Melo, Nadine Morano, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazaurtundúa, Emil Radev, Paulo Rangel, Karlo Ressler, Diana Riba i Giner, Ralf Seekatz, Birgit Sippel, Sara Skyttedal, Vincenzo Sofo, Martin Sonneborn, Tineke Strik, Ramona Strugariu, Annalisa Tardino, Tomas Tobé, Yana Toom, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Bettina Vollath, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Jadwiga Wiśniewska, Elena Yoncheva, Javier Zarzalejos
Membri supleanți prezenți la votul final	Malin Björk, Tanja Fajon, Daniel Freund

VOT FINAL PRIN APEL NOMINAL ÎN COMISIA COMPETENTĂ

53	+
PPE	Magdalena Adamowicz, Vladimír Bilčík, Vasile Blaga, Ioan-Rareș Bogdan, Lena Düpont, Andrzej Halicki, Jeroen Lenaers, Lukas Mandl, Nuno Melo, Emil Radev, Paulo Rangel, Karlo Ressler, Ralf Seekatz, Sara Skytvedal, Tomas Tobé, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Javier Zarzalejos
S&D	Katarina Barley, Pietro Bartolo, Caterina Chinnici, Tanja Fajon, Sylvie Guillaume, Evin Incir, Marina Kaljurand, Łukasz Kohut, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Birgit Sippel, Bettina Vollath, Elena Yoncheva
Renew	Abir Al-Sahlani, Malik Azmani, Anna Júlia Donáth, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Sophia in 't Veld, Fabienne Keller, Moritz Körner, Maite Pagazaurtundúa, Ramona Strugariu, Yana Toom
Verts/ALE	Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Damien Carême, Daniel Freund, Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Tineke Strik
The Left	Konstantinos Arvanitis, Malin Björk, Clare Daly, Cornelia Ernst
NI	Laura Ferrara, Martin Sonneborn

10	-
PPE	Nadine Morano
ID	Nicolas Bay, Nicolaus Fest, Jean-Paul Garraud, Marcel de Graaff, Peter Kofod, Annalisa Tardino, Tom Vandendriessche
ECR	Jorge Buxadé Villalba
NI	Milan Uhrík

6	0
S&D	Maria Grapini
ECR	Joachim Stanisław Brudziński, Patryk Jaki, Assita Kanko, Vincenzo Sofo, Jadwiga Wiśniewska

Legenda simbolurilor utilizate:

- + : pentru
- : împotriva
- 0 : abțineri